

І на підтвердження цієї “демократії” знаходяться прямо на вулиці перехожі, які й надиктують у мікрофон суцільний негатив: мовляв, Ющенко на посаді прем’єр-міністра нічого й не зробив доброго... І далі, як по маслу, все вираховано, що було зле.

Популярність лідера Нашої України настільки велика, що, по суті, жодний “телевізійний вечір” не обходиться без порції “чорного піяру”, який вихлопують з великим азартом на голови телеглядачів. Я переконаний, що всі ці журналістські витребеньки не можуть не дати результату, але навпаки.

У 33-ому нас упокорили страхітливим голодомором. Що ж нині придумують, аби нас, як отару овець, загнати в заповідник ім. Леоніда Даниловича Кучми та його вірного і однодумного наступника, якого й САМ призначить, для чого прикладаються сьогодні чималі зусилля?

І після цього всього (а ще й не таке буде) скажіть, будь ласка, що в нас немає демократії.

14 листопада 2003 р.

Газета “Нескорені”, 2003, № 12, грудень.

МОСКОВСЬКИЙ СИНДРОМ, ОПОЗИЦІЯ І “ВЕКТОРИ”

В українській політиці сьогодні присутній феномен, негативний за своєю політичною суттю, який можна окреслити поняттям “московський синдром”. Він має свою генетичну тяглисть (кілька століть!) і викликає збурення частини нинішнього населення України, що репрезентує національно свідому масу людей з активною поставою до державо-та-націотворення і негативно настроєною до Росії. Скажемо одразу: це не значить, що всі ці люди поділяють ідеологію націоналізму. Однак вони духовно зорієнтовані на творення самостійної держави і не мають ніяких ілюзій щодо “повернення” під чобіт Росії, якою б вона нині не була най-найдемократичнішою. І це основне в сучасному політичному процесі. (Якщо ж у декого є ще ілюзії “повернення”, то головним чином вони живляться насамперед комуністичною ідеологією, що

її сповідує т.зв. “ностальгійна” частина населення, яка, до речі, й на українську державність дивиться крізь московські окуляри).

Інша річ, коли найвище керівництво держави робить кроки, які суперечать свідомому загалу, тим самим викликаючи суспільне збурення. Отже, його підставою є заходи, які – ні більше, ні менше – загрожують державі, її незалежності. Таким чином створюється ситуація, коли “верхи”, не рахуючись з корінними інтересами “низів”, грубо нехтуючи ними, ведуть політику, як правило, зорієнтовану на “третю сторону”. У даному випадку національно свідомий загал шукає визначення цієї антинародної політики і. відповідно до політичної ситуації, називає... *московський синдром*.

Справді, як інакше назвати політику “гаранта” в створенні т.зв. газового консорціуму, що в пререкладі на мову політики є віддачею Москві, скажемо так, *генеральної артерії* нашої економічної та політичної незалежності? Коли б це було не так, тоді чому раптово усунули з посади заступника міністра фінансів, який насмівився дати фінансову оцінку втрати України від цієї віддачі – 6 млрд. грн. щорічно?! Крім того, були дуже серйозні застереження й інших спеціалістів. Отже, московський синдром пана “гаранта” щорічно вестиме Україну до катастрофічних втрат. Усі інші, з дозволу сказати, пояснення “гаранта” (мовляв, труби потребують ремонту у великі суми) є белькотанням з метою дезорієнтувати українське суспільство і водночас замаскувати державну зраду. До того ж консорціум з епітетом “міжнародний” є цинічною фікцією, оскільки на ганебну церемонію його підписання Німеччина, яка нібито давала згоду на участь у ньому, навіть не була запрошена! Виходить, що галаслива назва отого зрадницького самоутворення є всього на всього московсько-українською угодою, яку, як вважають депутати, віддані “гарантові” тілом і душею, навіть не треба ратифікувати, бо, мовляв, це чисто бізнесове утворення. Отак!

Щодо інвестицій в газову транспортну мережу України, то тут мали би бути представлені всі зацікавлені, а не тільки московський бізнес. Бездарність керівництва і в тому, що воно не шукає зацікавлених, маючи перед собою лише одного північного сусіда..

Ще один аспект зради: “гарант” нібито зробив подарунок панові В.Путіну до дня його народження, але ж відомо, що подарунки роблять з чогось власного, особистого. Газово-транспортна артерія України досі вважалася її національним багатством. Виявляється, ні, бо це власність... “гаранта”, якщо він,

роблячи “подарунок”, розпоряджається нею, як йому заманеться. Це ще один ляпас в обличчя народу, який помилився, обравши Л.Кучму Президентом.

Коли ж ще згадати максимальне сприяння “гаранта” і його команди продажі стратегічних промислових об’єктів України московським підприємцям-бізнесменам, то не викликає найменшого сумніву щодо московського синдрому “верхів” України, за політикою яких криється потворне обличчя холуйчика з почуттям меншовартости, другосортности, якому все одно, аби тільки всоте чи в тисячний раз засвідчити свою залежність від північного сусіда. Здавалося б, навіщо? І тут розкривається ще одна сутність московського синдрому в т.зв. політичної та й бізнесової “еліти” сучасної України (це слово в лапках означає дуже сумнівну моральну, етичну й політичну сутність тих, хто намагається опинитися під цим визначенням).

Щодо московського синдрому пана “гаранта”, то, здається тут усе зрозуміло: критична ситуація з *визнанням* його на Заході, здається, доходить до апогею (касетний скандал, неприємности з “Кольчугою”, дошкульна і загалом обґрунтована критика внутрішньої і зовнішньої політики з боку опозиції, заведення на нього ж кримінальної справи – безпрецедентний випадок в українській *нібито* демократії), та й навіть найближчий приятель пан Квасневський, звісно, бачить, чим усе може закінчитися, – все це, а до того будь-коли ще може щось з негативу додатися, штовхає першу особу в державі в обійми північного, щедро ним обдарованого приятеля. Звідси й акцент пропрезидентського істеблшменту на східно-азійському “векторі”, хоча на словах, тобто на мові дипломатії, яка служить засобом завуальовування справжнього сенсу політичних орієнтирів, навіть ревно заявляють (поки що тільки на словах, не підтверджених жодними офіційними документами) про “входження” в НАТО, а там і в інші євроструктури, без яких, за великим рахунком, нема життя в Україні... У народі кажуть: не можна сидіти на двох стільцях. Українські дипломати-віртуози такі спроби роблять, щоправда, досі безуспішні.

Щодо політиків-бізнесменів (виявляється, є така категорія людей, які, поєднуючи свій “інтерес” ще й з політикою, вельми відчують благодатну пору, бо, що не кажіть, вони причетні до законодавства, а закони можна приймати такі, щоб не псували їх “інтересу” (який псує їм опозиція), – то можна сміливо говорити

про їх московський синдром. Втім, не йдеться про недержавну мову, якою вони в переважній більшості користуються, – їм державна мова та й взагалі культура, духовність народу що торішній сніг. “Інтерес” понад усе! Отож, скажемо умовно, “зона беззаконня” захоплює не тільки Україну, а й території східно-азійського “вектора”, де “тіньовий” капітал почувається досить комфортно. Щоправда, останнім часом у північного сусіда, представленого офіційними чинниками, прорізаються зуби щодо цього капіталу, але поки вони його “згризуть”, ще немало води витече в Лету. Отож, орієнтація на Схід, сказати б, збігається, з “інтересом” політикуму, про якого йде тут мова. Ми наочні свідки того, як прекрасно збігаються інтереси “гаранта” з його близьким середовищем, звісно, фінансовим і політичним, або навпаки – це середовище диктує йому свої “умови гри”. Правдоподібно, в цій “грі” любов взаємна.

Усій цій братії “до файки” якісь там опозиції, непотрібні розмови про “демократію”, про парламентську більшість, коли можна різними методами створити цю “більшість” з депутатів-перебіжчиків, відданих своїм “інтересам”. А насправді йдеться про *втримання* влади (її просто так не віддають!), і ніякі аргументи про партії, які виграли вибори, і партії, які ці вибори програли, нічого не змінять, – усі ці теми не для них! Їм потрібна влада, щоб “керувати” Україною так, як досі “докерувалися”: мільйони громадян України поза її кордонами в пошуках людських заробітків, мізерна заробітна платня, з якої годі вижити переважній більшості працюючих громадян, рівень пенсійного забезпечення нижче межі виживання – все це гидке знуцання з людей, які своєю працею заслужили на нормальний заробіток і відпочинок... Навряд чи потрібно продовжувати цей безконечний перелік “успіхів” наших “верхів”. Все це – активний козир у руках опозиції, з чим звертається вона до широкого загалу для підтримки, акцентуючи на багатосторовій кризі в державі, і звісно, має рацію.

Зате депутат Волков (один із тих, невийзних, бо на Заході за ним шукає поліція за відмивання нечистих грошей), а за ним і вся пропрезидентська рать, зокрема високий посадовець Медведчук-старший, фатально помиляються, коли кажуть, що немає кризи в країні, є, мовляв, лише криза в парламенті. Маємо чітке свідчення вдаваного нерозуміння того, *що* відбувається в державі. Як у тій відомій казці про голого короля – видати бажане за дійсне... Хто

ж тоді має сказати, що король голий? Невже нема таких сміливців? Опозиція й бере на себе функції розвінчування режиму, проте публічні трибунали, як бачимо, ще не дають ефекту... Може, й тому, що “червоні” в опозиції мають вельми негативне минуле, а сьогодні переслідують (один пункт їх програми) “повернення” в північну імперію.

Натомість “сильні світу цього”, ті, що “при” владі, щоразу гучніше знаходять панацею тим бідам – східно-азійський вектор. Прямо чи підтекстово він спрямований проти західної орієнтації України, не без впливу ще старорежимної, отож таки московської за духом ідеологічної установки про те, що звідтам, із Заходу, чекай тільки лиха. За той Захід шельмували український дисидентський інтелект, за нього розпинали молодих поетів, бо, мовляв, як вони посміли якісь там модерністичні “віяння” у себе культивувати, проти чого була навіть безсила “залізна завіса”, тобто навіть не кордон, найжачений колючими дротами й під кінець імперії ще й оснащений супер-технікою, що стежила за всім живим, а, зрештою ціла армія нюхачів і дойдів як підручних псів всесильної політичної поліції, пак КГБ... А нині цей московський синдром вискочив, як чиряк на тілі, згаданим “вектором”, який, за великим рахунком, може хіба дати, крім азійських прянощів, бавовни і ще там чогось сировинного, передовсім нафту, яка, перепущена через московські комерційні “фільтри”, напевно, обернеться Україні дорожче, ніж безпосередньо з близько-азійських регіонів, зокрема арабських джерел, принаймні не дорожче міжнародних розцінок. А щодо нових і новітніх технологій, то, звісно, не в Росії їх шукати.

Було б наївно думати, що московський синдром на тому й закінчився. Його специфіка – в’їстися в плоть і кров меншеартісних “молодших” братів своєю ідеологією *виключности* російського духу, мови, культури, церкви і т.д. і т. ін. Уподібнення всіх до себе, всіх і вся уніфікація, що тримається на трьох китах російського шовінізму (“государя”, тобто в нинішніх умов – “государства”, “народности” і “вери”), який, звісно, не бачить всіх слов’ян, а тільки тих, які територіально найближчі для його імперських апетитів – білорусів та українців, – тенденція, яка вихлюпнулася в Україні, з дозволу сказати, ініціативою єдиного підручника з історії для всього СНД. “Ініціатива” провалилася з тріском, згн’явши її учасників, але не забарилися з’явитися на денне світло нові проекти, навіть “підкріплені” відповідним указом Президента, як “урочисте відзначення”

т.зв. Переяславської ради – трагічної сторінки в історії України, або ж “святкування” ювілею московського попихача Щербицького, або ж “славного ювілею” чисто московсько-советської фікції “Молодої гвардії”, про що вже з достатньою переконливістю розповів організатор і учасник підпільної групи українських патріотів Донбасу Євген Стахів... Московський синдром виявляється досі в умах тих, хто проти визнання УПА воюючою стороною в Другій світовій війні; телеглядачі мали можливість ще раз побачити старий водевіль на тему ненависти до учасників підпілля і почути старорежимну лайку на їх адресу. Імперії вже давно немає, а її ідеологічні “старателі” донині виявляють анахронізм у мисленні й антиукраїнськість у переконаннях, якщо вакханалію перекручень новітньої історії взагалі називати переконаннями. Справді, московський синдром уже надто глибоко в’ївся в плоть і кров носіїв старорежимних стереотипів, не кажучи вже про “гаранта” і його горе-дорадників. А тепер, зовсім недавно, “вискочив” з глибокодумною заявою пан Медведчук-старший про те, що нам, українцям, ну, вже далі зовсім не можна жити без... другої державної мови. Чи не мітить цей велемудрий порадник і дорадник у майбутні Президенти України і своєю антиконституційною порадою уже торує дорогу на Київський стіл, звісно, через антидержавні, за своїм змістом антиукраїнські, сили, які стоять “при” владі південно-східних областей держави? (Очевидно, якраз з поглядом на майбутні президентські вибори відбувається “тиха” заміна керівництва районного рівня членами СДПУ(о), приналежність до якої, видно, є гарантом професійної здатності керівника). Дві речі не можуть існувати поруч, в одній особі: або ти московський підручний і з нашого, українського погляду яничар і запроданець (чужим ідеям, чужому капіталу і чужій політиці), або ти українець за своїм духом і мисленням. Третього не дано. *Нині* такий час, що мусиш визначити свою позицію – *з ким ти?* Час вирішальної битви за Україну – якою їй бути в найближчі 50 років?

Бандитською державою? – в якій “править бал” кримінальний елемент, що проліз у найвищі ешелони влади, для якого закон “не працює”, та й навіть (не)пристойний істеблїшмент не зацікавлений в реальних змінах – якби це було не так, то давно в Україні восторжествували б закон і порядок. Чи демократичною державою, громадяни якої живуть у достатках, одержуючи за свою працю належну, на рівні розвинених держав світу, заробітну плату і користаючи з демократичних свобод і прав людини? Чи матиме

силу опозиція повернути нинішній “курс” держави на інший, саме по-справжньому демократичний шлях, коли слова “демократія”, “реформи”, “добробут”, “історична правда”, “соціяльна й національна справедливість” і т. д. матимуть не символічний, а справжній зміст? Хто це має зробити? Нинішня влада? Сумнівно. І зрозуміло чому. Опозиція? Вона в стані це зробити. За однієї умови – повної підтримки народу, задля якого має жити і працювати кожний політик, мимо своїх орієнтацій і партійних зобов’язань. На жаль, зміст цього “публіцистичного побажання” в практичній діяльності сучасних українських політиків або поринає, як вода в пісок, у їхні “інтереси”, або повністю знекровлюється злочасним московським синдромом, або глухне у пасивності як науково-творчої інтелігенції, зайнятій виключно своїми професійними справами, так і широкого загалу, збайдужілого від своєї соціальної невлаштованості, хоча демагогію правлячих “верхів” про їх “досягнення” з обуренням та іронією, на яку ще здатний, відкидає.

20 жовтня 2002 р.

Газета “За вільну Україну”, 2002, № 119, 29 жовтня.

УКРАЇНЦІ, ВІДЧУЙТЕ СВОЮ СИЛУ І ПРАВДУ!

На початку ХХ століття, коли утворилася Українська Народна Республіка, ми втримали б свою державу, коли б не інвазія Росії, яка, застосовуючи терор і запускаючи брехливу пропаганду, використала несвідомий елемент і внаслідок цих махінацій окупувала Україну. В цьому простому, може, й трохи спрощеному твердженні все ж криється та правда, якої ми сьогодні не маємо права забувати. Північний сусід впродовж усього свого існування ніколи не був приятелем нашої державності. І щоб вона не реалізувалася, він запускав у хід сумнівні теорії. Одна з них про спільну слов’янську “колиску”, але в цій “слов’янщині” він бачив насамперед себе і ще два “братні” народи – українців та білорусів, і нібито інших слов’ян у світі вже й немає. Щоправда, про них вони згадували, коли йшлося про розширення політичних і військових впливів на Західну Європу, і таким чином північні “слов’яни”, що